

آموزش برای ارتقای سواد آبی

بنفشه زهرایی

دانشیار دانشکده مهندسی عمران، پردیس دانشکده‌های فنی دانشگاه تهران

دبیر کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی

افزایش جمعیت و تمرکز آن در شهرهای بزرگ که اکثراً در مناطقی قرار گرفته‌اند که آب کافی برای نیازهای جمعیت ساکن خود را دارا نیستند، اثرات منفی تغییر اقلیم و آلودگی‌های گسترده در منابع آب سطحی و زیرزمینی، همگی فشار بر منابع آب را در بسیاری از مناطق افزایش داده‌اند و کم‌آبی را تشدید کرده‌اند. در مواجهه با کم‌آبی، دو رویکرد مدیریت تامین و مدیریت مصرف مورد توجه قرار می‌گیرند. در بسیاری از مناطق خشک و نیمه خشک، کاربرد رویکردهای مدیریت تامین به دلایل متنوعی از جمله اتمام فرصت‌های بهره برداری بیشتر از منابع آب موجود و یا محدودیت‌های تامین منابع مالی برای اجرای طرح‌های توسعه منابع آب محدودتر شده و توجه حکمرانان حوزه‌ی آب بیش از پیش به اهمیت توجه بیشتر به رویکردهای مدیریت مصرف، جلب شده است. مدیریت مصرف آب اگر چه در ظاهر به نظر کم هزینه‌تر و ساده‌تر از اجرای طرح‌های پیچیده تامین آب از طریق سدسازی و یا انتقال آب بین حوضه‌ای می‌رسد ولی در عمل با پیچیدگی‌های زیادی مواجه است. «وضعیت شفافیت در انتقال اطلاعات محدودیت‌های کمی و کیفی منابع آب به مصرف کنندگان»، «سطح اعتماد مصرف کنندگان به دولت» و «سطح سواد آبی مصرف کنندگان»، سه عاملی هستند که بیشترین تاثیر را در موفقیت اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف آب دارند. در این نشست، در مورد مصداق‌های واقعی سه مورد ذکر شده صحبت خواهد شد و سپس با جزئیات بیشتری به موضوع سواد آبی پرداخته خواهد شد. جزئیات آموزش‌های رسمی و غیررسمی مورد نیاز برای ارتقای سواد آبی مورد بحث قرار خواهد گرفت و مقایسه‌ای از تجربیات ملی و بین‌المللی در این مورد ارائه خواهد شد.